

Lausuntopyyntö, Paltamon kunnan sitoutuminen joukkoliikenteen rahoittamiseen, tarjouskilpailu reittipohjaisista joukkoliikennepalveluista 2024/1

Khall 11.06.2024 § 109
129/08.01.00.00/2024

Julkinen

Valmistelija hallintojohtaja Petra Juutinen, p. 040 5837 200.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) käynnistää lähiaikoina tarjouskilpailun, jossa kilpailutetaan joukkoliikenne mm. reitillä Puolanka-Paltamo-Kajaani. Reitin nykyinen liikennöintisopimus päättyy 1.6.2025, ja sopimuksen molemmat optiokaudet on jo käytetty.

Nykyisellä sopimuskaudella ELY-keskus on rahoittanut suurimman osan hankitusta joukkoliikenteestä, mutta kunnat ovat osallistuneet 50 % osuudella säännöllisesti peruskoululaisia kuljettavien vuorojen tai niiden osien rahoittamiseen. Lisäksi kunnat ovat rahoittaneet kokonaan ELY-keskuksen hankkiman kuntien sisäisen liikenteen sekä vuorot, jotka ELY-keskus on hankkinut kuntien aloitteesta.

Hankintakustannusten kasvamisen vuoksi ELY-keskus joutuu päivittämään joukkoliikenteen rahoitusperusteita 1.6.2025 alkaen voimaan astuvissa liikennöintisopimuksissa. Jatkossa kuntien rahoitusosuuteen vaikuttaa autokierrossa kulkevien peruskoululaisten osuus autokierron kaikista matkustajista. Autokierrolla tarkoitetaan yhden auton saman päivän aikana ajamien vuorojen muodostamaa kokonaisuutta.

ELY-keskus rahoittaa suurimman osan hankkimastaan liikenteestä itse. Kunnat osallistuvat alla mainitun, ELY-keskuksen hankkiman liikenteen rahoittamiseen.

- Autokierrot, joissa on hankinnan käynnistämistä edeltävän lukuvuoden aikana matkustanut vähintään 1 000 kyseisen kunnan peruskoululaista. Kunnan rahoitusosuus autokierron kustannuksista on peruskoululaisten osuus autokierron kaikista matkustajista pyöristettynä lähimpään 10 prosenttiin, kuitenkin aina vähintään 10 %. Jos autokierto sisältää kokonaan tai osittain uusia vuoroja, ELY-keskus arvioi peruskoululaisten osuuden autokierron kaikista matkustajista.
- Autokierrot, jotka hankitaan kunnan aloitteesta. Tällaisia ovat mm. autokierrot, joita ELY-keskus ei rahoita vähäisen matkustajamäärän tai käytettävissä olevien joukkoliikennemäärärahojen perusteella. Kunnan rahoitusosuus on 100 % autokierron kustannuksista. Kuntien välinen kustannusjako määritellään tapauskohtaisesti, jos rahoittavia kuntia on kaksi tai useampia.
- Autokiertojen osat, jotka hankitaan kunnan aloitteesta. Kunnan rahoitusosuus määritellään tapauskohtaisesti.

Kunnan prosenttimääräinen rahoitusosuus autokierron kustannuksista on kiinteä, eikä sitä tarkisteta varsinaisen

sopimuskauden aikana. Liikenteen tai matkustajamäärien muutokset eivät myöskään vaikuta rahoitusosuuteen. Rahoitusosuutta voidaan tarkistaa ennen mahdollisten optiokausien alkamista.

ELY-keskus voi tarvittaessa tehdä hankkimaansa liikenteeseen vähäisiä aikataulu- ja reittimuutoksia. Jos muutos lisää kunnan rahoitusta tai sillä on vaikutusta peruskoululaisten matkustukseen, ELY-keskus neuvottelee muutoksesta kunnan nimeämän joukkoliikenneyhdyshenkilön kanssa.

ELY-keskus esittää, että rahoitusperusteiden nojalla Paltamon kunta osallistuisi alla mainitun autokierron rahoittamiseen varsinaisen sopimuskauden ajan (2.6.2025 - 4.6.2028). Kunnan prosenttimääräinen rahoitusosuus sekä euromääräinen arvio kunnan rahoituksesta on ilmoitettu autokierron kohdalla erikseen.

Matkustajamäärä ja peruskoululaisten määrä ovat toteutuvia vuodelta 2023. Jos autokierto sisältää kokonaan uusia vuoroja tai autokierron johonkin olemassa olevaan vuoroon on tehty merkittäviä muutoksia, on tiedot arvioitu muiden vastaavien vuorojen tai käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Euromääräinen arvio kunnan rahoituksesta on laskettu yksikköhintojen (ajokilometri, linjatunti ja autopäivä) sekä lipputulojen perusteella. Arvio sisältää arvonlisäveron ja liikennöintikorvaukseen kaksi kertaa vuodessa tehtävät indeksitarkistukset. Arvioon eivät sen sijaan sisälly kunnan liikenteenharjoittajalle maksamat peruskoululaisten matkaliput.

Kunnan lopullinen euromääräinen rahoitus selviää vasta tarjouskilpailun sekä indeksin julkistamisen jälkeen. Lisäksi kunnan rahoitukseen voivat Lausuntopyyntö 3 (5) PO-PELY/619/2024 15.5.2024 vaikuttaa liikenteeseen tehtävät muutokset ja arvonlisäverokannan muutokset.

Kohde 2, autokierto 1 (Puolanka-Paltamo-Kajaani)

Autokierto sisältää kaksi vuoroa välillä Puolanka-Paltamo-Kajaani, kaksi vuoroa välillä Kajaani-Paltamo-Puolanka, yhden vuoron välillä Paltamo - Kajaani ja yhden vuoron välillä Kajaani-Paltamo. Vuorot ajetaan maanantaista perjantaihin talvikauden aikana, ja ne palvelevat työmatka- ja opiskeluyhteyksien lisäksi kaukoliikenteen liityntäyhteyksiä. Paltamon koulukuljetuksia palvelevat Kajaani-Paltamo-Puolanka 7.50–9.35 ja Paltamo-Kajaani 14.55–15.45 -vuorot, jotka kuljettavat peruskoululaisia Kontiomäen ja Paltamon välillä.

- matkustajamäärä: 13 466
- peruskoululaisten määrä: 2 826 (21,0 % kaikista matkustajista)
- kunnan rahoitusosuus 2.6.2025 - 4.6.2028: 20 %
- arvio kunnan rahoituksesta 2.6.2025 - 4.6.2028: 77 700 €

ELY-keskus pyytää Paltamon kunnalta lausuntoa joukkoliikenteen hankinnasta ajalle 2.6.2025 - 4.6.2028. Lausunnossa pyydetään ilmoittamaan:

- Sitoutuuko kunta rahoittamaan edellä mainittujen autokiertojen kustannuksia esitetyillä prosenttimääräisillä rahoitusosuuksilla koko varsinaisen sopimuskauden ajan?
- Hyväksyykö kunta, että ELY-keskus hankkii liikenteen, tekee liikenteen hankintaa koskevan hankintapäätöksen ja solmii liikennöintisopimuksen liikenteenharjoittajan kanssa?

Liikennöintisopimusta voidaan tarvittaessa jatkaa optiolla 1+1 vuotta. Optioiden käyttämisestä sovitaan erikseen. Ennen optioiden käyttämistä kunnalta pyydetään uusi lausunto.

Kunnan rahoituksen tarkoituksena on turvata kaikille avoimen joukkoliikenteen hankinta esitetyssä laajuudessaan kunnan alueella. Samalla pystytään yhdistämään peruskoululaisten koulukuljetuksia kaikille avoimeen joukkoliikenteeseen. Ellei kunta sitoudu autokiertojen rahoittamiseen, ELY-keskus voi joutua vähentämään hankittavan liikenteen määrää. Tällöin kunta voi joutua järjestämään itse omat koulukuljetuksensa.

ELY-keskuksen ja Paltamon kunnan solmima sopimus joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta on voimassa toistaiseksi, ja siinä on sovittu tarkemmin mm. osapuolten vastuista, rahoitusosuuksista sekä liikennöintikorvauksen maksamisesta liikenteenharjoittajalle. Jos kunta sitoutuu joukkoliikenteen rahoittamiseen, muutetaan sopimusta vastaamaan päivitettyjä rahoitusperusteita sekä hankittavaa liikennettä.

Liitteenä lausuntopyyntö sekä suunnitelma kunnan rahoituksesta.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että

1. Paltamon kunta sitoutuu rahoittamaan autokiertojen kustannuksia lausuntopyynnössä kerrotuin periaattein sillä varauksella, että valtuusto hyväksyy rahoituksen talousarvioon
2. Paltamon kunta hyväksyy, että ELY-keskus hankkii liikenteen, tekee liikenteen hankintaa koskevan hankintapäätöksen ja solmii liikennöintisopimuksen liikenteenharjoittajan kanssa
3. tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Toimeenpano: ote, : ote, lausunnon toimittaminen Pohjois-Suomen ELY-keskuksen asiointilomakkeen kautta 14.6.2024 mennessä osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot> kohdassa Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake kunnille.

Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua)